

Jízdné v MHD
se upraví, cestování
bude vstřícnější
► **strana 2**

Co nabídnou
oslavy vzniku ČSR
28. října?
► **strana 4**

Město ocenilo
své významné
umělce
► **strana 7**

Nový sportovní areál ve Skvrňanech

Komplex bude sloužit zejména talentovaným fotbalistům, ale i žákům základních škol

Plzeň nechala vybudovat na ploše více než 13 tisíc metrů čtverečních nový sportovní areál Skvrňany. Tvoří jej fotbalové hřiště s přírodní trávou a tréninková multifunkční plocha.

Areál bude sloužit především Regionální fotbalové akademii Plzeňského kraje

Tréninkový kopec, takzvaný powerhill.

Hřiště s přírodní trávou.

Město Plzeň chce motivovat děti a mladé lidi k pohybu, proto zkvalitňuje sportoviště na svém území.

Foto 3x: Martin Pecuch

a Klubové fotbalové akademii FC Viktoria Plzeň, ale také žákům sportovních tříd 33. základní školy a v rámci tělesné výchovy i 15. základní škole.

Město Plzeň podporuje na svém území nejen vrcholový a profesionální sport, ale hlavně ten zájmový a volno-

časový. Cílem je motivovat děti i mladé lidi k pohybu. Malým i větším sportovním klubům proto město poskytuje dotace a snaží se také zkvalitňovat jednotlivá sportoviště a jejich zázemí. Právě nový sportovní areál ve Skvrňanech je toho důkazem.

Komplex byl vybudován na městském pozemku. Fotbalové hřiště s přírodní trávou o rozměrech 105 x 68 metrů je navrženo tak, aby se na něm mohly hrát nejvyšší žákovské a dorostenecké soutěže. Vzniklo také tréninkové multifunkční hřiště o rozloze 50 x 51 metrů

a tréninkový kopec, takzvaný powerhill, s umělým travním kobercem o celkové ploše 2550 m². Součástí stavby za 39 milionů korun (bez DPH) byly i opěrné zdi vyrovnávající výškové rozdíly a komunikace pro pěší umožňující přístup k hřištím. **(red)**

U Viktorky vzniklo pamětní místo

Před fotbalovým stadionem ve Štruncových sadech lze od září navštívit nové Pamětní místo Brány borců.

Město Plzeň ho nechalo vybudovat v podobě tří betonových stěn, které mají půdorys kruhu. Zobrazují se na nich různé části klubového sportovního života.

Zdi z hrubého pohledového betonu jsou osazeny perforovaným plechem. Větší otvory znázorňují městský znak,

logo klubu, které je použito na fasádě nového stadionu, a obrys bývalé, kvůli

špatnému stavu v roce 2018 zbourané Brány borců jako symbolu fanouškovské

základny. Menší otvory v pravidelném rastru umožňují postupné osazování kovových destiček s popisy událostí, profily hráčů atd. Každá stěna má ze zadní strany nalepené LED pásky pro nepřímé nasvětlení panelů. Jak materiál, tak barevnost odkazují na fotbalový stadion.

Památník je bezbariérový a navazuje na okolní terén. Nachází se v místě původních tribun, tzv. valů. Stavba, jež si vyžádala náklady ve výši 1,87 milionu korun bez DPH, byla vybudována od dubna do září letošního roku.

„Za podobou památníku stojí Daniel Němeček, autor projektu stadionu ve Štruncových sadech, společně se zástupcem fanoušků Lukášem Kellnerem, zaměstnancem Fakulty designu a umění Ladislava Sutnara Západočeské univerzity v Plzni. Studenti této fakulty byli do realizace rovněž zapojeni. Děkujeme také zástupcům FC Viktoria Plzeň, kteří pomáhali s výběrem obsahu kovových destiček a dodáním potřebných podkladů,“ uvedla Karolína Fric z Odboru správy infrastruktury Magistrátu města Plzně. **(red)**

Jedna z prvních pamětních destiček patří Pavlu Horváthovi. Foto: FCVP/Martin Skála

Za účasti legend

Fotbalový klub Viktoria Plzeň nechal v pondělí 16. září umístit na zdi pamětního místa destičky se jmény 11 klubových legend. Dvě z nich, František Plass a Pavel Horváth, se přitom podepisovaly při společné autogramiádě. Připravena byla i limitovaná edice podpisových karet. Další jména budou přidávána postupně v následujících letech.

Včelí úly na radnici

Město Plzeň instalovalo na střechu radnice na náměstí Republiky dva včelí úly. Pokud se projekt osvědčí, mohly by se úly rozšířit i na další magistrátní budovy. Město tak reaguje na fakt, že populace včel je v posledních letech čím dál více ohrožována pesticidy, nemocemi i jinými riziky. Umístění úlů předcházela instalace vzduchotechniky do jednacího sálu zastupitelstva, aby tu bylo možné omezit větrání okny. Pokud budou pro včely vhodné podmínky, především počasí, může se radnice již v příštím roce těšit na svůj první stočený med. Výsledné produkty budou sloužit k prezentačním účelům města.

Plzeň po letech upraví jízdné v MHD

Cestování bude vstřícnější k mladým, seniorům a lidem s dětmi

Ceny papírových jízdenek město neupravovalo osm let i přes rostoucí náklady.

Foto: Martin Pecuch

Plzeň s účinností od 1. ledna 2020 upraví jízdné v městské hromadné dopravě a zavede novinky vstřícné k mladým, seniorům a cestujícím s dětmi. Jen nepatrné jsou změny u předplatitelů; půlroční a roční předplatné zdraží o čtyři koruny, předplatné na kratší období o dvě koruny. Větší navýšení se dotkne jednotlivých jízdenek, jejichž cena se naposledy změnila v roce 2012.

Ceny papírových jízdenek město už osm let neupravovalo i přes rostoucí inflaci, zvyšující se ceny tisku, distribuce atd. Dosud si lidé v Plzni mohli koupit v trafice i jiné papírovou jízdenku za 18 Kč, od ledna 2020 bude

stát 20 Kč. Jízdenka s platností 30 minut zakoupená ve voze MHD přes takzvaný Cardman bude místo 16 za 18 Kč, u platnosti 60 minut se cena zvýší z 20 na 22 Kč, celodenní jízdenka podraží z 60 na 66 Kč.

Roční a pololetní časové předplatné se zvýší o 4 Kč, čtvrtletní a měsíční pak jen o 2 Kč.

Cestující ve věku 15 až 18 let nebudou muset od ledna 2020 dokládat potvrzení o studiu. Podobně nebudou muset dokládat potvrzení o příznání starobního důchodu a jeho pobírání občané ve věku 65 až 70 let, kteří v Plzni mají s Plzeňskou kartou nárok na poloviční jízdné. K prokázání věku a s tím spojenou akti-

vaci nároku na zlevněné jízdné jim postačí například jen občanský průkaz.

Upravuje se také definice doprovodu dítěte. Dosud měl nárok na poloviční jízdné jen rodič doprovázející alespoň jedno dítě ve věku do 6 let. Nově to bude jakákoliv doprovázející osoba starší 15 let.

Zcela nově zavádí město v MHD skupinovú jízdenku. Skupina 10 až 35 osob si bude moci koupit hromadnou jízdenku s cenou 20 Kč/kalendářní den/osobu s nárokem na zlevněnou jednotlivou jízdenku, resp. 40 Kč/kalendářní den/osobu bez nároku. Cílem je zjednodušit odbavení velké skupiny cestujících, například školních výletů či kroužků.

Hlavní změny

Základní papírová jízdenka bude místo 18 stát 20 Kč. Mládež od 15 do 18 let už nebude dokládat potvrzení o studiu a lidé od 65 do 70 let o příznání důchodu. Nárok na slevu při doprovodu dítěte do 6 let získá kromě rodičů i nepřibuzná osoba starší 15 let, která dítě doprovází. Město zavádí skupinovú jízdenku pro skupiny 10–35 osob. Výhodnější a snazší bude přeprava psů. Děti do 15 let a senioři nad 70 let s Plzeňskou kartou budou i nadále jezdit zdarma.

Další změna se týká předplatného na přepravu psa, které v Plzni aktuálně využívá 222 cestujících. Nově si ho bude moci pořídit kdokoli (i když nemá vlastní předplatné), což by mělo rozšířit počet zákazníků. Zároveň se zavádí přenosné předplatné, na které můžou se psem cestovat všichni členové rodiny.

U ročního předplatného na přepravu psa se cena zvýší ze 480 na 482 Kč, zvýhodněné bude upraveno z 240 na 241 Kč. Současně město vstřícněji nastavuje parametry přepravního boxu pro zvíře. Nyní má nárok na bezplatnou přepravu zvíře umístěné v uzavřeném boxu či zdola nepropustné schránce. Nově bude přeprava možná i v zavazadle, tedy nejen v boxu. (red)

Město podpoří opravu katedrály sv. Bartoloměje

Katedrála svatého Bartoloměje na plzeňském náměstí Republiky prochází celkovou revitalizací. Téměř po sto letech se dočká generální opravy interiéru a zvýšení

Skryté poklady

Při rekonstrukci katedrály odborníci objevili pod podlahou kůru monumentální renesanční malby s figurálními křesťanskými symboly víry a naděje. Budou obnoveny, ale poté opět zakryty. Jsou ale zdokumentovány a nafilmovány. Další překvapení se objevilo po sejmutí oltáře v severní lodi. Nacházelo se za ním úzké okénko, jímž v minulosti dopadalo světlo na schody ke klenotnici. Teď je už zazděné.

komfortu pro návštěvníky. Rekonstrukce má skončit v roce 2021 a vyžádá si nejméně 103 miliony korun, město Plzeň věnuje 250 tisíc korun na restaurátorské práce.

Revitalizace zahrnuje průzkum a restaurování veškerého mobiliáře včetně oltáře a obrazů, opravu varhan, výmalby i vyčištění kamenných zdí a sloupů. Restaurována bude i socha Plzeňské Madony, ale vzhledem k náboženské účtě, která se k ní váže, jen v nejnutnějším rozsahu.

Stavební a technické úpravy vnitřního prostoru zvýší komfort návštěvníků. Bude nainstalováno nové osvětlení celého chrámového prostoru a prohlídkovou trasu rozšíří nová podkrovní expozice o historii katedrály. Chybět nebude ani průhled na unikátní půdu s krovem.

Foto: Biskupství plzeňské

Dotace z Integrovaného regionálního operačního programu Evropské unie pokryje 95 procent nákladů na revitalizaci.

Finanční příspěvek města Plzně bude využit především na úhradu spoluúčasti při restaurování.

Největší částky budou vynaloženy na architektonicko-stavební řešení (37 milionů korun), restaurování nástěnných a nástropních maleb, omítek a mobiliáře (30 milionů), opravu varhan (10 milionů), nové osvětlení (7 milionů), opravu kostelních lavic včetně vyhřívání (5 milionů), novou elektroinstalaci (2 milionů), rozšíření prohlídkového okruhu (1 milion) a novou expozici v podkroví (1 milion).

Katedrála je po dobu rekonstrukce zcela uzavřena, veškerý program je přesunut do kostela Nanebevzetí Panny Marie ve Františkánské ulici. Věž katedrály zůstává pro návštěvníky otevřena celoročně od pondělí do neděle v době od 10 do 18 hodin. (red)

Tým malého fotbalu dosáhl významného úspěchu

Malý fotbal je mladý sport, plzeňský přebor se hraje jen dva roky. Tým mladých Plzeňanů ve věku od 20 do 30 let Šlehačky Plzeň už ale zaznamenal úspěch – postoupil do závěrečného turnaje o Evropský pohár, který se hrál v září v italském městě Lignano Sabbiadoro.

„Turnaje se zúčastnilo 40 týmů z celé Evropy. V těžké skupině jsme porazili domácí Itálii, na postup to ale nestačilo. Už jen samotnou účast ale považujeme za obrovský úspěch,“ říká Petr Pelan, brankář a vedoucí mužstva. Šlehačky Plzeň hrají plzeňskou soutěž už od jejího startu na podzim 2018. V prvních dvou ročnících skončily třetí, další ročník už vyhrály a postoupily do republikového poháru, který se hrál v červenci v Praze. Tam se dostaly mezi osm nejlepších a díky tomu mohly jet do Itálie. (pho)

Šlehačky Plzeň se v září zúčastnily Evropského poháru v Itálii. Foto: Petra Kolegarová

Slovanská se otevře 30. 11.

V sobotu 30. listopadu skončí celková uzavírka Slovanské třídy v úseku Částkova – Malostranská, která byla zahájena 16. září kvůli závěrečné etapě oprav tramvajové trati. Kryt vozovky v úseku Sladkovského – Malostranská směrem do centra bude rekonstruován na jaře příštího roku, ulice bude uzavřena jen částečně.

Americká Krok poKroku

Americká třída, dříve také známá pod názvy Moskevská, třída Vítězství, třída Karla IV. a ještě předtím jako Jungmannova či Stodolní ulice, je jednou z nejvýznamnějších plzeňských komunikací. Vývoj její východní části od hlavního vlakového nádraží po Wilsonův most shrnuje výstava Americká – Krok poKroku, kterou připravil Útvar koncepce a rozvoje města Plzně. Výstava ve vestibulu pobočky ČSOB na Americké třídě 60 zachycuje krok po kroku vývoj této městské tepny jak v pohledu do minulosti, tak do blízké budoucnosti. Část výstavy je věnována studii Americká – Sirková, která se zabývá úpravou významné křižovatky i jejího okolí. Seznámit se můžete také s dalšími realizovanými či plánovanými projekty z blízkého okolí. Výstava je přístupná od 1. října do 1. listopadu ve všední dny od 9 do 17 hodin.

Vězni uklízejí Slovany

Do úklidu ulic a veřejných prostranství v Plzni na Slovanech se zapojí odsouzení z borské věznice. Ta uzavřela s druhým plzeňským obvodem dohodu o šestileté spolupráci. Skupiny o nejvýše deseti lidech bude hlídat Vězeňská služba, obvodní úřad zajistí přepravu a pracovní pomůcky.

Pěstouni, opuštěné děti vás potřebují

Měsíce říjen a listopad budou v plzeňské MHD a na velkoplošných obrazovkách v sadech Pětatřicátníků a U Práce ve znamení pěstounské péče. Jsou situace, které zažijete jen v rodině – to je motto spotů natočených herci Sašou Rašilovem, Davidem Švehlíkem a Ondřejem Vetchým.

Spoty vznikly pro obecně prospěšnou společnost Hledáme rodiče a kampaň Hledáme rodiče.cz, která je poskytl Odbor sociálních věcí Krajského úřadu Plzeňského kraje na podporu a propagaci pěstounské péče.

„Pěstounská péče je jednou z forem náhradní rodinné péče. Do pěstounské péče jsou svěřovány děti, o něž nemůže osobně pečovat žádný z rodičů ani poručník. Pěstounská výchova má přednost před výchovou ústavní. Pěstoun o dítě osobně pečuje, je zodpovědný za jeho výchovu, má právo dítě zastupovat a spravovat jeho záležitosti v běžných věcech, ale nemá k němu vyživovací povinnost. Stát zajišťuje hmotné zabezpečení dítěte vyrůstajícího v pěstounské péči a přiměřenou odměnu těm, kteří se ho ujali, prostřednictvím dávek pěstounské péče,“ vysvětluje Roman Mašek, vedoucí oddělení sociálních věcí Odboru sociálních věcí Krajského úřadu Plzeňského kraje.

„Pěstounská péče vzniká rozhodnutím soudu. Dítě je v řízení zastoupeno opatrovníkem jmenovaným soudem a jedině soud může také rozhodnout o jejím zrušení. Může tak učinit pouze ze závažných

Jednou z hlavních tváří kampaně je populární herec Saša Rašilov.

Foto: Hledáme rodiče, o.p.s.

důvodů, vždy ale musí pěstounskou péči zrušit v případě, pokud o to požádá pěstoun. Chce-li se osobní péče o dítě ujmout osoba příbuzná nebo dítěti blízká, dá jí soud přednost před jiným člověkem. Pěstounská péče zaniká dosažením zletilosti dítěte,“ doplňuje Filip Zapletal, vedoucí

Odboru sociálních věcí Krajského úřadu Plzeňského kraje, do jehož kompetence pěstounská péče spadá.

Bližší informace získají zájemci na informačním portálu Plzeňského kraje na adrese <http://pestouni.plzensky-kraj.cz/> nebo mohou využít Dnů otevřených dve-

ří pro zájemce o náhradní rodinnou péči, které se konají pravidelně každé první pondělí v měsíci. Pracovníci Odboru sociálních věcí Krajského úřadu Plzeňského kraje jsou připraveni v uvedený den podat potřebné informace až do 18. hodiny. (red)

Klára přišla o práci kvůli péči o nemocnou dceru

Městský projekt sociálního bydlení pomáhá vyřešit složitou životní situaci občanům, kteří jsou bez domova, v dluhové pasti nebo je tíží jiný palčivý problém.

Pomáhající Plzeň

Osmačtyřicetiletá Klára z Plzně se začala hroutit domácnost poté, co její nezletilou dceru postihlo závažné autoimunitní onemocnění. Kvůli péči o ni přišla o práci. Z domácnosti odešel také bývalý manžel, který ženu psychicky týral, avšak finančně přispíval. Příjem rodiny proto během několika měsíců rapidně klesl. Další ránu způsobila ztráta práce dospělého syna paní Kláry.

Rodina neměla finanční rezervu, začala dlužit na nájemném. Situaci zdramatizoval fakt, že dům, v němž žili, byl určen k demolici, neboť se v lokalitě budou stavět nové domy. Pokud by žena měla dluh a neuhradila ho, hrozilo by jí, že od města nedostane nabídku na přestěhování do ná-

hradního bytu. Klára byla zoufalá, bála se o střechu nad hlavou. Nevěděla, zda může žádat o dávky, už si neměla od koho půjčit.

„Paní jsme zařadili do našeho programu Pilotní testování koncepce sociálního bydlení v Plzni a sestavili s ní plán na zajištění základních potřeb rodiny. Žena požádala o sociální dávky, s úhradou životních nákladů jí malými částkami pomáhaly ostatní děti, jež už s ní dlouho nežijí. Byl s ní sjednán splátkový kalendář, úřad práce jí vyplatil dávky v dřívějším termínu, získala i finanční podporu od jedné nadace. Během půlročního dohledu města Plzně se situace rodiny stabilizovala, dcera se vrátila do školy, paní Klára nastoupila do zaměstnání. Intenzivní spolupráce tak skončila, s rodinou je domluven pouze občasný dohled,“ říká Karolína Vodičková, vedoucí oddělení sociální práce a metodiky sociálního bydlení Magistrátu města Plzně.

Uvedený projekt realizuje Odbor sociálních služeb Magistrátu města Plzně ve spolupráci s magistrátním bytovým odborem

Ženu postihlo hned několik kritických životních situací.

Ilustrační foto: Shutterstock

od března 2017 a potrvá do konce února 2020. V aktivitách projektu bude ale Plzeň pokračovat i po jeho skončení.

„Projekt si vyžádá téměř 14 milionů korun. Dotace ministerstva práce a so-

ciálních věcí činí 13,2 milionů korun, město se na něm podílí částkou 694,4 tisíce korun,“ vysvětluje vedoucí magistrátního odboru sociálních služeb Alena Hynková. (red)

V Prostřední ulici byla otevřena sociální poradna

V objektu s nájemními byty pro seniory v Prostřední ulici č. 48 v Plzni na Nové Hospodě, který spravuje městská organizace Obytná zóna Sylván, zahájila 13. září provoz sociální poradna.

„Pro zlepšení komfortu obyvatel domu nechal magistrátní bytový odbor vybavit v přízemí vedle lékařské ordinace kancelář pro našeho sociálního pracovníka, který bude přítomen každý pátek od devíti do dvanácti hodin. Místní lidé s ním budou moci sdílet své starosti a společně hledat jejich řešení. Pomůžeme jim například se zajištěním osobní péče, vyřízení různých sociálních příspěvků i jiných žádostí, poradíme v ob-

Jedním z prvních klientů poradny byl místní nájemník pan Bohumil.

Foto: Petr Holub

lasti financí a podobně,“ vysvětluje Karolína Vodičková, vedoucí oddělení sociální práce a metodiky sociálního bydlení Odboru sociálních služeb Magistrátu města Plzně.

Na sociálního pracovníka se mohou obyvatelé domu obracet i kvůli pomoci s vyřízením příspěvku na péči a jiných sociálních dávek či vyřízení průkazu osoby se zdravotním postižením. Poradí jim i s rodinným rozpočtem, sociálními dávkami nebo nezvládnutými splátkami a dluhy. Společně se tu podívají také na nevýhodné smlouvy, které senioři případně podepsali, i dopisy a jiné písemnosti, kterým starší spoluobčané často neporozumí. (red)

Děti cizinců se učily česky

V Plzni se konal již 5. ročník Letní jazykové školy pro děti s odlišným mateřským jazykem. „Tyto kurzy jsou populární a patří mezi nejefektivnější integrační nástroje. I letos jsme kapacitu kurzu zcela naplnili a děti výuka bavila i přesto, že byly prázdniny,“ uvedla projektová manažerka Tereza Šlajsová z pořadajícího Odboru sociálních služeb Magistrátu města Plzně. Projekt Podpora integrace cizinců na lokální úrovni v roce 2019 je financován Ministerstvem vnitra ČR.

Je tu další PILSEN

Prvního října vyšlo další číslo magazínu PILSEN, čtvrtletníku, kterým magistrátní odbor sociálních služeb oslovuje plzeňské seniory. Časopis je k dispozici zdarma na zmíněném odboru, na úřadech, v knihovnách, v infocentru na náměstí Republiky a v dalších institucích.

Zábava i poučení s odpady

Jak neplýtvat vodou? Co se vyrábí z kartonů od nápojů? Jak se dají znovu využít plasty nebo hliník?

Odpovědi získáte v sobotu 26. října od 10 do 17 hodin na festivalu plzeňského odpadového hospodářství Fest Čistá Plzeň 2019, který se koná v areálu firmy Čistá Plzeň, Edvarda Beneše 23.

Bude tu na vás čekat recyklované dětské hřiště a tvůrčí dílny, v nichž si vyzkoušíte práci s materiály, které běžně vyhazujeme. Máte doma rozbité hračky, zahradní techniku, nábytek, elektrospotřebič či kolo? Mistry z DEPO2015 a spolku Plzeň na kole vám s opravou pomůžou nebo poradí. Navštívit můžete i spalovnu v Chotíkově, kam během dne pojedou několik autobusů. Více na www.cistaplzen.cz.

V Plzni o vodě

Do plzeňského Parkhotelu se sjedou 5. a 6. listopadu odborníci z oboru vodárenství. Sdružení oboru vodododáv a kanalizací ČR tu uspořádá 7. ročník tradiční konference. Diskutovat se bude o koncepci ochrany před suchem, stavu vodních zdrojů a adaptaci na změnu klimatu, zpracování kalů či plánů financování obnovy, ceně vody, cirkulární ekonomice nebo nárocích na úpravu vody.

Plzeň má 1603 prvňáčků

Přesně 1603 dětí nastoupilo 2. září do prvních tříd základních škol zřizovaných městem Plzní. Celkem je ve 26 městských školách 14 549 dětí.

Plzeňská radnice, náměstí Republiky 1 **28 Kč**
9.00–11.30 **prohlídky s průvodcem** max. 20 osob

Městanská beseda, Kopeckého sady 13 **28 Kč**
10.00–14.30 **prohlídky s průvodcem** max. 20 osob

Loosovy interiéry – prohlídky s průvodcem **28 Kč**
10.00–12.15 **Bendova 10**
10.00–16.15 **Klatovská 19** max. 15 osob
(pro děti od 12 let) ve skupině
14.00–16.15 **Klatovská 12**

Pozn.: Objekty nejsou bezbariérové!

Originální prohlídky města Plzně **28 Kč**

10.00–15.30 • **Plzeň za první republiky**
• **Báje a pověsti plzeňské** max. 20 osob
(pro rodiny s dětmi) ve skupině
Sraz před Turistickým
informačním centrem,
náměstí Republiky 41

Prodej vstupenek na www.plzenskavstupenka.cz a v Turistickém
informačním centru od 7.10. od 9 hod. Vstupenky do Loosových
interiérů je možno zakoupit také na www.adolfoosplzen.cz.

Biskupství plzeňské, náměstí Republiky 35 **ZDARMA**
11.00, 14.00, **prohlídky Biskupského sálu,** max. 25 osob
15.00 1. patro ve skupině

Pozn.: Vstupenky k dispozici v den prohlídek od 10 hod. v průjezdu
biskupství.

Prohlídky plzeňských kostelů **ZDARMA**
„Krásou milovat“

10.00–15.00 **Kostel Nanebevzetí Panny Marie,** Františkánská 8;
komentované prohlídky v 10.00 a 14.00

10.00–13.30 **Kostel sv. Jana Nepomuckého,** Soukenická 1;
komentované prohlídky v 10.00 a 12.00

10.00–16.00 **Kostel sv. Jiří,** ul. Ke Svatému Jiří;
komentované prohlídky v 11.00 a 15.00

10.00–15.00 **Kostel Všech svatých,** ul. Pod Všemi svatými;
komentované prohlídky v 11.00 a 13.00

10.00–15.00 **Kostel Panny Marie Růžencové,** Jiráskovo
náměstí 30; **komentovaná prohlídka v 11.00**

10.00–15.00 **Kostel sv. Mikuláše,** Mikulášské náměstí

Věž katedrály sv. Bartoloměje, **28 Kč / děti do**
náměstí Republiky **140 cm ZDARMA**
10.00–18.00 **prohlídky** (poslední v 17.20) max. 30 osob

Velká synagoga, **28 Kč / děti do**
sady Pětatřicátníků 11 **140 cm ZDARMA**
9.30–16.30 každou hodinu **komentované** max. 50 osob
prohlídky ve skupině
9.30–17.00 každou půlhodinu **prohlídky** **28 Kč**
věží (z bezpečnostních důvodů max. 20 osob
pouze pro děti od 10 let) ve skupině

Stará synagoga, **28 Kč / děti do**
vnitroblok Smetanovy sady 5 **140 cm ZDARMA**
9.30–16.30 každou hodinu **komentované prohlídky,**
individuální vstup na galerii

Pozn.: Prodej vstupenek ve Velké a Staré synagoze od 7.10. od 9 hod.

Korandův sbor Českobratrské církve **ZDARMA**
evangelické, Anglické nábřeží 13
10.00, 15.00 komentované prohlídky kostela
a zrestaurovaných varhan

Divadlo J. K. Tyla **28 Kč**
• **Velké divadlo,** Smetanovy sady 16
• **Nové divadlo,** Palackého náměstí 30
9.00–13.00 každou hodinu **komentované** max. 25 osob
prohlídky ve skupině

Pozn.: Prodej vstupenek od 7.10. od 9 hod. v pokladně předprodeje
DJKT, Smetanovy sady 16.

Okružní jízdy historickými vozy **28 Kč / děti do**
program přináší PMDP, a.s. **6 let ZDARMA**

11.00–16.00 **trolejbus Škoda 9 Tr**
(nástup/výstup zastávka **Muzeum**)
autobus ŠKODA 706 RTO
(nástup/výstup zastávka **Náměstí Republiky**)
tramvaj T1 (nástup/výstup zastávka **U Zvonu**)

Pozn.: Kapacita vozů omezena. Více informací na www.pmdp.cz.

DEPO2015, Presslova 14 **ZDARMA**
10.00–18.00 **DEPO Street Food Market** – festival pouličního jídla
Výstavy: Vladimír Kožíšek, Petr Jáchym

Sousedské procházky **28 Kč**
program přináší Skrytá Plzeň, z. s.

10.00 **Plzeňský architektonický manuál (PAM): Architektura**
Roudné: Paměť míst (sraz na nároží ulic Na Roudné,
Pod Všemi svatými a U Sv. Rocha)

14.00 **Jak jsem zachránila hřbitov** (sraz před hlavním
vchodem na Mikulášský hřbitov, Mikulášská 23)

Pozn.: Prodej vstupenek na www.plzenskavstupenka.cz od 7.10.
od 9 hod. Bližší informace na www.skrytemesto.cz.

Techmania Science Center, **28 Kč / děti do**
U Planetária 1 **3 let ZDARMA**
10.00–18.00 zvýhodněné vstupné platí pro Science Center
a 3D Planetárium

Pozn.: Nutná rezervace na projekci, předprodej od 7.10. od 9 hod.
v pokladně nebo na www.techmania.cz.

VODÁRNA PLZEŇ a. s. **ZDARMA**
Exkurze do čistírny odpadních
vod (sraz u vstupu, Jateční 47)
9.28, 11.28, max. 28 osob
13.28, 15.28 ve skupině

Exkurze do úpravny vody
na Homolce (sraz před hlavním
vchodem sídla společnosti,
Malostranská 2)

Pozn.: Rezervace na www.plzenskavstupenka.cz a výdej
v Turistickém informačním centru od 7.10. od 9 hod.

Plzeňská teplárenská, a. s. **ZDARMA**
9.00, 11.00, **exkurze do spalovny** max. 20 osob
13.00, 15.00 **v Chotíkově** (ZEVO Plzeň) ve skupině

Pozn.: Rezervace na www.zevoplzen.cz/infocentrum od 7.10. od
9 hod. Sraz nejpozději 10 min. před začátkem exkurze na dolním
parkovišti u vstupního turniketu do areálu.

Zoologická a botanická zahrada města Plzně, Pod Vinicemi 9
DinoPark, Nad ZOO 1
8.00–18.00 **28 Kč / děti do 6 let ZDARMA**

Luftova zahrada, Za Rybárnou, Plzeň–Doudlevec **ZDARMA**
10.00–16.00 **prohlídky** (značení z Tyršova mostu)

Meditační zahrada, Meditační ul., **28 Kč / děti do**
Plzeň–Doudlevec **140 cm ZDARMA**
10.00–16.00 **prohlídky** (značení z Tyršova mostu)

Rozhledna Chlum, Na Klínu, Plzeň–Doubravka **28 Kč rodinné**
28 km na rozhlednu Chlum **vstupné**
9.00–10.00 sraz na konečné tramvaje č. 1 (Bolevec),
trasy 13 a 15 km
10.00–17.00 **vstup na rozhlednu**

Zimní stadion města Plzně, **ZDARMA**
Štefánikovo náměstí 1a
10.00–11.00 **volné bruslení** (malá tréninková hala)

Bazén Slovany, náměstí Gen. Píky 42 **28 Kč / děti do**
Bazén Lochotín, Sokolovská 46 **140 cm ZDARMA**
9.00–12.00 **volné plavání** (vstup 28 Kč na 1 hodinu)

Patton Memorial Pilsen, Pobřežní 10 (KD Peklo)
9.00–16.00 **28 Kč / děti do 6 let ZDARMA**

Západočeské muzeum v Plzni, Kopeckého sady 2
Muzeum církevního umění Plzeňské diecéze, Františkánská 11
Muzeum loutek Plzeň, náměstí Republiky 23
10.00–18.00 **28 Kč / děti do 3 let ZDARMA**

Národopisné muzeum Plzeňska, náměstí Republiky 13
10.00–12.00, 12.30–18.00 **28 Kč / děti do 3 let ZDARMA**

Muzeum strašidel, náměstí Republiky 33
10.00–18.00 **28 Kč / děti do 110 cm ZDARMA**

Plzeňské historické podzemí, **28 Kč / děti do**
Veleslavínova 6 **6 let ZDARMA, zákaz**
vstupu dětem do 3 let
10.00–18.00 každých 20 minut **prohlídky**

Pivovarské muzeum, **28 Kč / děti do**
Veleslavínova 6 **6 let ZDARMA**
10.00–18.00 **prohlídky, výstava Pivovarské muzeum již 60 let!**

Pivovar Gambrinus, **28 Kč / děti do**
U Praždroje 7 **6 let ZDARMA**
10.00, 12.30, 15.00, 17.30 **prohlídky**

Pozn.: Prodej vstupenek na www.prazdrojvisit.cz. V tento den
neplatí sleva 25 % na kombinované okruhy.

Galerie města Plzně, náměstí Republiky 40
10.00–12.00, 12.30–18.00 **28 Kč / děti do 6 let ZDARMA**

Západočeská galerie v Plzni, **28 Kč / děti do**
výstavní síň Masné krámy, Pražská 18 **6 let ZDARMA**
výstavní síň „13“, Pražská 13
10.00–18.00

Moving Station, **28 Kč / děti do**
Koperníkova 56 **120 cm ZDARMA**
10.00, 12.00, 14.00, 16.00 **komentované prohlídky** budovy
Více informací a aktuality o programu na www.johancentrum.cz.

Historická budova České spořitelny, **ZDARMA**
Františkánská 15
10.00–17.00 každou půlhodinu **zážitkové**
prohlídky s originálními max. 20 osob
scénkami ve skupině
Po celý den pravé české hody

Pozn.: Rezervace na www.plzenskavstupenka.cz a výdej
v Turistickém informačním centru od 7.10. od 9 hod.

Krašovská Aktivity centrum Plzeň, Krašovská 30 **28 Kč**
Předprodej vybraných lekcí bude zahájen 7.10., více
na www.krasovska.cz.

BOHEMIA SEKT, s.r.o., **28 Kč / děti do**
Smetanova 220, Starý Plzenec **6 let ZDARMA**
10.00–15.00 každých 10 minut **prohlídky,** vstupenky na místě

Hrad Radyně, Starý Plzenec **28 Kč / děti do 6 let ZDARMA**
10.00–16.45 **prohlídky hradu** max. 30 osob
11.00, 14.00, 16.00 **komentované prohlídky** ve skupině
Pozn.: Rezervace na www.ic-radyne.cz.

Rotunda sv. Petra a Pavla, Starý Plzenec **ZDARMA**
13.00–16.00 každou hodinu **komentované prohlídky**

VÝSTAVY

Nezapomeňme, náměstí Republiky
28.10.–30.11. Výstava reflektující prostřednictvím
příběhů důležité události 20. století.
Vernisáž 28.10. v 12 hod.

Od pražského jara k sametové revoluci, mázhauz radnice
26.10.–14.11. Výstava prací předních českých
fotografů z let 1968/69 a 1988/89.

Škodovy závody, Smetanovy sady
1.10.–30.10. Výstava k 180. výročí narození
Emila Škody.

náměstí T. G. Masaryka
17.00 **Slavnostní shromáždění** k 101. výročí založení
samostatného Československa
18.00 **Průvod světél** (trasa: Klatovská – Smetanovy
sady – ul. B. Smetany – náměstí Republiky)

náměstí Republiky
18.30 **Slavnostní ohňostroj**

Vznik Československa si Plzeň připomene bohatým programem

V pondělí 28. října se otevřou dveře historických památek i kulturních a sportovních zařízení

Také za vstup na věž katedrály zaplatíme jen symbolických 28 korun.

Foto 3x: Miroslav Chaloupka

Plzeň si tak jako každý rok připomene výročí vzniku samostatného československého státu celodenním programem, do kterého se zapojí na tři desítky kulturních nebo sportovních subjektů a také významných firem. Prohlídky budov a zajímavých míst s průvodcem, exkurze, návštěvy zahrad, aktuálních výstav, okružní jízdy historickými vozy veřejné dopravy, festival pouličního jídla, sousedské procházky nebo sportovní aktivity mají společné pojítko, kterým je vstup za symbolických 28 korun nebo zdarma. Akce vyvrcholí ohňostrojem na náměstí Republiky. Ještě předtím vyjde z náměstí T. G. Masaryka Průvod světél, kterému

bude předcházet setkání u Památníku národního osvobození.

V Plzni se už stalo tradicí, že se v den, kdy je pozornost České republiky upřena k výročí vzniku Československa, otevírají dveře historických budov, památek, kulturních zařízení, zahrad, důležitých podniků nebo sportovních center. Zájemci mají možnost navštívit všechna muzea, galerie, obě synagogy, věž katedrály sv. Bartoloměje nebo další plzeňské kostely. K nim se letos poprvé připojí Korandův sbor, který nabídne prohlídku chrámu s kryptou a představí i nedávno zrekonstruované varhany z roku 1933.

Po prohlídkách na dobré jídlo

Prostřednictvím komentovaných prohlídek se lidé podívají na radnici, do Měšťanské besedy, Loosových interiérů, do kulturního prostoru Moving Station, Velkého a Nového divadla nebo do Biskupského sálu na plzeňském biskupství. Ukázky s názvem Strípky z historie peněžnictví v Plzni doprovází zážitkové prohlídky budovy České spořitelny ve Františkánské ulici, kde budou připraveny také pravé české farmářské hody. Zajímavý mix rychlého kvalitního jídla bude možné ochutnat v DEPO2015 při tradiční akci DEPO Street Food Market.

Oslavy zakončí ohňostroj v barvách trikolóry.

Chybět nebude ani tradiční lampionový Průvod světél.

Na brusle, do bazénu nebo na výšlap?

Rozmanitou programovou nabídku doplní sportovní aktivity v podobě volného bruslení v tréninkové hale zimního stadionu, dopoledního plavání v bazénech na Slovanech a Lochotíně, turistického pochodu na rozhlednu Chlum v celkové délce tras 28 kilometrů nebo speciálního programu ve středisku Krašovská Aktivita centrum.

Lampiony i ohňostroj v barvách trikolóry

V podvečer se bude konat vzpomínkové setkání u Památníku národního osvobození na náměstí T. G. Masaryka. Po něm bude následovat lampionový Průvod světél, který projde po Klatovské třídě na náměstí

Republiky, kde celodenní akci ukončí ohňostroj v barvách trikolóry.

Seznam míst a institucí, které jsou součástí programu oslav vzniku republiky, je k dispozici na www.plzen.eu. Rezervaci a prodej vstupenek s omezením počtu maximálně pro pět osob na jedno vybrané místo umožní od 7. října od 9 hodin portál www.plzenskavstupenka.cz a Turistické informační centrum města Plzně na náměstí Republiky 41. U některých subjektů, jako jsou například Divadlo J. K. Tyla, Pivovarské muzeum a Plzeňské historické podzemí, je nutné si vstupenky pořídit prostřednictvím jejich prodejních webů a předprodejních míst. **(red)**

CESTA SVOBODY

17. 11. 2019

CENTRUM PLZNĚ

PLZEŇSKÁ OTEVŘENÁ KAVÁRNA NA ANGLICKÉM NÁBŘEŽÍ
RODINNÁ SOUTĚŽ VÝSTAVY ■ ROZMLUVY S HYBATELI UDÁLOSTÍ
LISTOPADU 1989 ■ HUDEBNÍ PRODUKCE ■ OSOBITÉ UMĚLECKÉ AKTIVITY
ŘEČNÍŠTĚ NA NÁMĚSTÍ REPUBLIKY A MNOHO DALŠÍHO.

WWW.PLZEN.EU

Svobodná **Plzeň** 1989
2019

#NEZAPOMEŇME

Rozhovor ➤ Helena Šlesingerová, ředitelka Knihovny města Plzně: Plzeňané jsou patrioti

Knihovna města Plzně má 26 poboček na celém území města a své služby poskytuje bezmála třiceti tisícům čtenářů. Ti si mohou vybírat z téměř půl milionu knih, novin, časopisů, audioknih, filmů, deskových her a dalších dokumentů. Dnešní doba a životní styl však čtení příliš nepřeje, říká ředitelka knihovny Helena Šlesingerová.

Přestávají lidé číst?

Počty čtenářů, respektive uživatelů knihoven, klesají všude ve světě. Souvisí to s proměnou životního stylu a rozvojem komunikačních technologií. My po několika posledních letech evidujeme kolem 28 tisíc čtenářů, ovšem v roce 2011 jsme jich měli přes třicet tisíc. Vedle toho sledujeme i počet výpůjček a návštěvnost, tedy celkové využívání našich služeb. Ne každý si totiž půjčí knihu domů. Někdo si ji jen prolistuje, „poslechne“ nebo přečte ve studovně. Po roce 2011 asi o pět set bohužel poklesl i počet dětí v knihovně. To ale souvisí i s tím, jak silně jsou populační ročníky. I když se třeba narodí stanou se z nich čtenáři.

Dá se s poklesem zájmu o knihy něco dělat?

Usilovně se snažíme. Knihovna je základní kulturní službou pro všechny a pokles zájmu o čtení není hrozbou jen pro knihovny, ale pro celou společnost. Čtení totiž úzce souvisí s rozvojem myšlení i emocí, s procesem vzdělávání. Dítě, které dobře a hodně čte, se zpravidla i lépe učí a v životě je pak úspěšnější. Rada odborníků začíná upozorňovat na to, že děti, které od batolecího věku tráví čas hlavně s tablety a mobily, pak mají často omezenou slovní zásobu, špatně mluví, hůře se soustředí, mají problémy s pamětí, motorikou a podobně.

Jak o dětské čtenáře usilujete?

Nakupujeme pro ně hezké knížky, časopisy, komiksy, audioknihy i stolní hry. Nabízíme jim tematické kufríky, ve kterých najdou vedle knížek i hračku nebo omalovánku. A ročně pořádáme přes dva tisíce akcí pro školy, děti nebo rodiny. Například takzvaná Čtení pro nejmenší, pro ty od na-

Helena Šlesingerová by si přála pro knihovnu novou moderní budovu v centru města.

Foto 2x: Martin Pecuch

rození do tří let. Větší děti lákáme ke čtení třeba besedou Netradiční knihy. Víte, že existují i knihy bez textu, nepromokavé, nehořlavé, dotykové? Nebo příběhy s více možnými konci? To děti baví a nás samozřejmě taky.

Co zajímavého právě připravujete?

Kromě řady našich obvyklých aktivit se opět připojíme k Týdnu knihoven, který počátkem října slaví knihovny v celé republice. Při této příležitosti chceme zveřejnit i výsledky rozsáhlého průzkumu spokojenosti čtenářů s našimi službami, který jsme uzavřeli před prázdninami a právě zpracováváme sebraná data. Podobné šetření děláme pravidelně každých pět let.

Co jste se z toho předchozího průzkumu dozvěděli?

Že většina čtenářů je s našimi službami spokojená. V roce 2009 nám dali průměrnou známku 1,6 a v roce 2014 pak 1,51, takže jsme se malinko zlepšili. Pokud se z dotazníků dozvíme, že si čtenáři přejí více cizojazyčných knih, snažíme

se jim samozřejmě vyhovět. Jsou přání, která ale vyplnit neumíme. Například zřídit parkovací místa nebo stojany na kola před budovou ústřední knihovny na pěší zóně. Někdo by zase uvalil delší provozní dobu, ale k tomu bychom potřebovali víc zaměstnanců.

S jakým ročním rozpočtem pracujete?

Se zhruba 45 miliony. Z 90 procent nás financuje město Plzeň jako svou příspěvkovou organizaci. Něco získáme z dotací od Ministerstva kultury ČR a Plzeňského kraje na výkon takzvaných regionálních funkcí a mimořádné projekty. Něco máme z poplatků za registrace, upomínky, vstupné a nadstandardní služby, např. za rezervace knih. Máme jen velmi omezené možnosti sami si přivydělat. Podle knihovního zákona jsou totiž knihovny povinny poskytovat základní služby lidem bezplatně nebo jenom za úhradu skutečně vynaložených nákladů. Většina našich kulturně vzdělávacích akcí je proto nízkorozpočtová a komorní.

Kolik peněz ročně vynakládáte na nákup nových knih?

Tolik, kolik z rozpočtu můžeme. Vloni to bylo na nákup fondu dohromady 4,7 milionu, z toho šly přímo na knihy 3,3 milionu. Asi to vypadá jako obrovská částka, jenže za tisíc korun dnes pořídíte třeba jen dvě tři publikace a my musíme novinkami zásobit přes dvacet půjčovních míst. V zemi vychází na 17 tisíc nových knih ročně, my z nich dokážeme pořídít sotva pětinu. Jako veřejná knihovna budujeme univerzální fond. Zaměřujeme se na krásnou literaturu a literaturu pro děti, z odborných knih na oblast společenských věd. O co je největší zájem?

Hlavně o beletrii. Jelikož tři čtvrtiny uživatelů tvoří ženy, jde hlavně o romány určené pro ně, dále o thrillery, špionážní tematiku a detektivky. Hodně se čte i sci-fi a fantasy. V počtu výpůjček vloni zvítězily Okamžiky šťěstí Patrika Hartla a Bábovky od Radky Třeštíkové. A mimochodem, Plzeňané jsou velcí patrioti a rádi čtou knihy o svém městě a kraji. Jinak si lidé půjčují hlavně novinky, tedy knížky, co vyšly v posledních třech až sedmi letech.

Co byste si přála do budoucna?

Rozhodně novou knihovnu! Velkou moderní ústřední budovu v centru města, kde bychom mohli sedm dnů v týdnu nabízet ještě mnohem lepší služby. Plzeňská knihovní síť je sice široká, žádná z poboček ale nemá dost velké prostory, sklady ani dostatek denního světla. Samozřejmě vím, že jde o velmi nákladné a dlouhodobé přání, jehož realizace bude složitá. (pho)

Stanete se čtenářem roku?

V rámci každoroční soutěže Čtenář roku už Knihovna města Plzně vyhlášovala nejstarší čtenáře, nejpilnější čtenáře do 15 let, letos zase tři neaktivnější čtenáře – muže. V příštím roce, v němž si připomeneme 350 let od úmrtí J. A. Komenského, by měl být oceněn „nejlepší“ čtenář z řad učitelů.

Posviťte si na budoucnost

Město Plzeň ve spolupráci s dalšími partnery pořádá již 3. ročník veletrhu vzdělávání a kariérového poradenství Posviť si na budoucnost. Uskuteční se v pátek 18. a v sobotu 19. října v areálu DEPO2015 v Plzni.

Na festivalu se představí desítky vystavovatelů z řad středních a vysokých škol a významných regionálních zaměstnavatelů. Ti poskytnou návštěvníkům atraktivní formou informace o možnostech studia a následném uplatnění na trhu práce. U stánků si bude možné vyzkoušet měření tělesných hodnot, líčení a česání, robotickou stavebnici či virtuální realitu, připravena bude i ukázka sommeliérství a mnoho dalšího.

Páteční program (8–14 hod.) je určen převážně školám a je nutné se na něj registrovat, v sobotu (9–12 hod.) je vstup bez registrace. Více na www.posvitsinabudoucnost.cz.

Lokomotivy v knihovně

Foto: Archiv Škoda Plzeň

Knihovna města Plzně zve příznivce železnic až do konce října na zajímavou výstavu. V Ústřední knihovně pro dospělé v ulici B. Smetany se mohou seznámit s historií výroby parních, motorových i elektrických lokomotiv ve Škodě Plzeň. Výstavou chce knihovna vzdát hold vynikajícím škodovským lokomotivám a připomenout letošní výročí jak Škodovy samotné (1859, 1869, 1899), tak jejího zakladatele Emila Škody (1939 – 1900).

Realita kybersvěta

kybersíkana
kybergrooming
kyberstalking
happy slapping
sexting

17/10–10/11 2019
Výstava / divadlo / seminář
DEPO2015 / Vstup zdarma

Rozumíte tomu, co děti na virtuálním světě tak láká? Víte, co všechno se může v kyberprostoru dít? Chcete využívat výhody kybersvěta, ale zároveň se vyhnout rizikům?

Zahřejte se kulturou v Měšťanské besedě

Během podzimních a zimních dnů zahřeje plzeňská Měšťanská beseda diváky divadlem, hudbou i tancem.

Originální folklórní uskupení Hradišťan s uměleckým vedoucím Jiřím Pavlicou 18. listopadu připomene v písních verše básníka Jana Skácela. Pozve si k tomu i herce plzeňského Divadla J. K. Tyla Martina Stránského, který je doprovází recitací. Patrně nejznámější český písničkář Honza Nedvěd přijede do Měšťanské besedy 5. prosince, aby tu po třech letech opět rozezpíval plný sál. Vánoční atmosféru přiveze až z Ameriky 16. prosince gospelový soubor One Voice Nata Browna. Patří k opravdovým hvězdám gospelové hudby

Gospelový soubor One Voice Nata Browna (USA).

Foto: Měšťanská beseda

a jejich strhující živá vystoupení zaručují nezapomenutelný zážitek. Vánoce mají být šťastné a veselé, proto si Měšťanská beseda po vánočních svátcích připravila hned dvě divadelní komedie. Vzpouza nevěst s Danielou Šinkorovou, Zuzanou Slavíkovou nebo Kateřinou Macháčkovou se tu odehraje 29. prosince. O den později se podíváme do sauny luxusního hotelu s Miroslavem Etzlerem, Janem Dolanským a Lenkou Vlasákovou ve hře Plnou parou.

Už teď se můžeme těšit na kulturu v novém roce. Ojedinelá tangová show Misterio del ángel vnese 13. ledna do Měšťanské besedy úchvatné hudebně taneční obrazy se světelnými a zvukovými efekty. (red)

Město ocenilo své významné umělce

Cenu za celoživotní dílo převzal loutkář Tomáš Dvořák z Divadla Alfa

Ve středu 18. září byly slavnostně předány Umělecké ceny města Plzně za rok 2018. Cenu za mimořádný umělecký počin pro umělce do 30 let získal muzikállový herec Jozef Hruškoci, ve stejné kategorii nad 30 let akademická malířka Renáta Fučíková. Ocenění Mecenáš/Mecenáška plzeňské kultury obdrželi manželé Touschkovi a významnou kulturní událostí roku byla vyhlášena výstava Vilém Heckel 100 let, na níž se podílela Markéta Formanová. Cenu za celoživotní dílo převzal režisér a umělecký šéf Divadla Alfa v Plzni Tomáš Dvořák.

Tomáš Dvořák (*1956)

Vystudoval SPŠ kamenickou a sochařskou v Hořicích a loutkoherectví na DAMU. Od roku 1978 působí v Divadle Alfa v Plzni, nejprve jako loutkoherec a později režisér. Patří k jeho kmenovým tvůrcům, vytvořil tu přes 70 režii. Od roku 1990 je i uměleckým šéfem divadla. Jeho práce byla oceněna na mnoha festivalech a některé inscenace řadí odborníci do zlatého odkazu českého loutkářství. V červnu 2020 odchází Tomáš Dvořák na vlastní žádost do důchodu, v Alfě bude ale hostovat.

Tomáš Dvořák s hlavou loutky, kterou vyřezal sám Josef Skupa.

Foto: Petr Holub

Tomáš Dvořák vyrůstal v Divadle Spejbla a Hurvínka, kde jeho otec Jan Dvořák začínal u profesora Josefa Skupy a později tu pracoval jako loutkoherec, scénograf i režisér. Tomáš za ním docházel i do Východočeského loutkového divadla v Hradci Králové (dnes Divadlo Drak), které otec později vedl. Přesto ho loutkářství nejprve nelákalo. Vystudoval kamenickou průmyslovku a pro kariéru v loutkové tvorbě se rozhodl až tehdy, když si díky tomu mohl o rok zkrátit základní vojenskou službu.

„Pak mě to ale chytlo a už nikdy nepustilo. Nějaké ty tátovy geny jsem asi přece jen

zdedil,“ usmívá se Tomáš Dvořák. A co říká na své ocenění?

„Když vás někdo pochválí, tak to samozřejmě pohládí na duši. Vypadá to, že jsem svoji práci nedělal až tak špatně a že to mé snažení dopadlo na úrodnou půdu. Jsem za to ocenění samozřejmě vděčný. Ale stejně tak mám radost, když máme plné divadlo a celé rodiny se dobře baví.“

Cenu za mimořádný umělecký počin pro umělce do 30 let získal sólista muzikálu Divadla J. K. Tyla Jozef Hruškoci za roli Jerryho Lukowského v muzikálu Donaha! a za roli Sweenyho Toddá v muzikálu Sweeney Todd – Dáblský labezník z Fleet Street.

Cenu za mimořádný umělecký počin pro umělce nad 30 let převzala Renáta Fučíková, uznávaná malířka působící na Fakultě designu a umění Ladislava Sutnara ZČU v Plzni, za projekt výstavy Dobrých 100 aneb Nejlepší okamžiky 100 let republiky. Pod jejím vedením vypracovali studenti 102 ilustrací na téma dobrých věcí, které dala naše republika světu. Vznikla i encyklopedie a sada vzdělávacích karet.

Cenu Společnost přátelská umění a kultuře/Mecenáš(ka) plzeňské kultury si nepochybně zaslouží manželé Touschkovi, kteří již několikrát poskytli Divadlu J. K. Tyla finanční dar a vloni se stali jeho platinyovými mecenáši. Manželé jsou dlouholetými abonenty a plzeňské divadlo považují za symbol kultury ve městě. Svou láskou ke kultuře a zájmem o ni jsou příkladem pro své okolí.

Cena za významnou kulturní událost roku byla udělena Markétě Formanové za dvě výstavy Vilém Heckel 100 let, věnované tvorbě tohoto významného fotografa. (red)

Vrátíte se do totality?

Chcete prožít chvíli v komunistickém Československu? Díky projektu TOTALITA můžete okusit dobovou atmosféru na vlastní kůži. Intenzivní prožitek předčí každou učebnici dějepisu a je určený jak dětem, tak jejich rodičům.

Od 21. do 26. října bude stát na náměstí Republiky v Plzni projekční dóm, který vám díky nejmodernějším technologiím včetně videomappingu umožní cestovat časem. Historický kontext doplní informační panely.

Instalace bude přístupná denně od 8:30 do 19 hodin. Od úterý do pátku budou dopoledne určena především školám, které si konkrétní čas návštěvy mohou rezervovat na webu. Projekt podpoří město Plzeň i Plzeňský kraj. Více na www.totalitnstat.cz

Zahrají kapely s příběhem

K 30. výročí sametové revoluce pořádá Plzeňský kraj koncert pod názvem Kapely s příběhem. Na náměstí Republiky v Plzni vystoupí 25. října od 18 hodin Míša Leicht & COP bluegrass music, Jiří Dědeček a Spirituál kvintet. Vstup je zdarma.

Animánie přichází

I letos přivítá Plzeň v Moving Station mezinárodní Festival animovaného filmu Animánie. Jeho 14. ročník přinese ve dnech 14.–16. listopadu velkou porci té nejlepší animace. V soutěžní sekci, která je věnována tvůrcům do 26 let, bude promítnuto přes 150 snímků z mnoha zemí. K největším lákadlům bude patřit nejnovější snímek Tima Burtona Dumbo. Velké dobrodružství Čtyřlístku přijdou představit tvůrci filmu i autoři kultovního komiksu. Program oživí řada dílen, kde si bude možné vyzkoušet, jak se animovaný film tvoří. Více na www.animanie.cz

Plzeň bude opět patřit filmům pro děti a mládež

Již podvanácté se mohou nejmladší diváci i další filmoví nadšenci těšit na Juniorfest – mezinárodní filmový festival pro děti a mládež. Juniorfest se v Plzni uskuteční od 8. do 14. listopadu 2019 v DEPO2015 a multikině CineStar v OC Olympia Plzeň. Nabídne světové premiéry dosud neuvedených snímků, významné filmové osobnosti i bohatý doprovodný program.

Mezi zajímavé projekce bude patřit například film o novodobé Pipi Dlouhé punčoše nesoucí název Rocca mění svět. Život Roccy rozhodně není obyčejný. Bydlí sama jen se svou veverkou a její otec astronaut na ni dohlíží z vesmíru. Nejmenším divákům lze doporučit animovaný film Sluník a Ludvík – Mise na

měsíc, dospívající generaci pak zase snímek Nevie. Sedmnáctiletá Nevie žije na předměstí Neapole se svou milovanou sestrou Enzou, jejich tetou Lucií a babičkou Nanou. Je to tvrdohlavý teenager rozhodný dostat se ze světa, kde pravidla určují jen muži. Jednoho dne přichází do města cirkus, který mění v Neviině životě vše a dává jí novou naději.

Juniorfest myslí i na starší publikum. I v těchto filmech vystupují sice dětské postavy či teenageři, ovšem obsahově pojednávají o složitějších tématech, například o kyberšikaně či problematických vztazích s rodiči. „Jedním z takových snímků je třeba britská komedie 2: hod., kterou uvedeme za účasti jejich tvůrců. Vypráví o Timovi, který je odborníkem na ztrátu času. To se však změní, když zjistí,

že mu zbývají pouze dvě hodiny života,“ informuje programová ředitelka festivalu Barbora Kyas.

Od roku 2017 Juniorfest cílí také na filmové profesionály z Česka i zahraničí. Pro ty je na neděli 10. listopadu přichystána odborná konference na téma (Ne) existující distribuce kvalitní produkce dětského filmu v evropském kontextu. „Účast nám již potvrdili zástupci významných evropských festivalů, dorazí i známí filmoví tvůrci a agenti zastupující hlavní evropské distribuční společnosti. Konference je otevřena i veřejnosti,“ říká výkonný ředitel festivalu Michal Šašek. Z řad osobností českého filmu se mohou návštěvníci těšit například na Zdeňka Svěráka a Ondřeje Vetchého. Více na www.juniorfest.cz. (red)

Tomáš Císařovský v městské galerii

Od 26. září do 24. listopadu je v Galerii města Plzně možné zhlédnout výstavu Každý den odvahu, projekt Tomáše Císařovského, jednoho z nevýznamnějších současných českých malířů. Maluje téměř zásadně klasickou technikou, tedy olejem na plátno, blízký je mu i akvarel. Na výtvarné scéně se prosadil koncem 80. let svými portréty a figurálními výjevy, přičemž vždy dbal na historický či sociální kontext zobrazovaného tématu.

Ke konci 90. let pak rozšířil svůj záběr na krajinu, rovněž ztvárněnou svébytnou obrazovou řečí. Ta by se dala charakterizovat koloristickou hutností, přesnou volbou barevné škály a realistickou obrazností odkazující nejen na konzervativnější větev malířské moderny 20. století či k americkému pop-artu, ale také například ke gotické, ranně renesanční či barokní malbě.

Na přelomu 20. a 21. století se vedle figurálních dílek objevuje u Tomáše Císařovského krajina. Překvapivé rozšíření Císařovského repertoáru ovšem zachovává typickou barevnost a fazónu dosavadních obrazů, výběr motivů je dán osobním prožitkem navštívených míst. Nápadné jsou u těchto krajin dva momenty: tlhnutí k „romantizující“ horské realitě a jejich vyprázdněnost, a to i u míst s lidskými příbytky. Oproštěnost scénérií umožňuje malíři koncentrovanější práci se stylizací realistické pestrosti motivů a upozorní na výrazný kolorismus Císařovského obrazů, tedy prvky zdůrazňující malířskou autorovu zájem. Ten ostatně hraje svoji dominantní roli i u nekonečné série akvarelů, ať už jde o náměty krajinné – některé vznikají dokonce v tradičním plenéru – nebo figurální. (red)

Koncerty pro jubilanty

V listopadu oslaví významné životní jubileum (90 let) právník, spisovatel, filosof a hudební skladatel Karel Pexidr. Už v červenci oslavil 80 let skladatel, redaktor, režisér a pedagog Jan Slimáček. Na jejich počest pořádá Západočeské hudební centrum koncerty v Domě hudby. Pro Karla Pexidra se bude hrát 11. listopadu, pro Jana Slimáčka 2. prosince, vždy od 19:30 hodin. Vystoupí plzeňští umělci a zazní díla obou skladatelů.

PLZEŇŠTÍ PURKMISTŘI

8. díl:
JUDr. Václav Peták

(purkmistrem v letech 1892–1917)

Václav Peták byl jedním z nejvýznamnějších purkmistrů v dějinách města.

Narodil se 24. září 1842 v Rosovicích jako

syn řidičského učitele. Dva roky navštěvoval rosovičskou jednotřídku, pak pokračoval v Praze na obecné škole u sv. Havla, později u sv. Jakuba.

Roku 1854 přešel na Akademické gymnázium, kde roku 1862 maturoval. Poté studoval práva, která ukončil roku 1866. Profesi vykonával v Praze a Táboře, do Plzně přišel roku 1868 jako adjunkt. Doktorem práv byl promován 23. března 1871. Poté opustil státní služby a vstoupil do advokátní kanceláře dr. Houšky, pozdějšího plzeňského purkmistra. Vlastní advokátní kancelář si otevřel 10. října 1874.

Poprvé se oženil v Praze 24. dubna 1868 s Růženou, rozenou Rákosníkovou, s níž měl tři syny. Dva roky po její smrti se v roce 1893 oženil podruhé, a to s Eliškou, rozenou Pachmanovou, která byla o 28 let mladší než Václav Peták. Z tohoto svazku se narodili dva synové a dcera.

V roce 1874 byl poprvé zvolen do obecního zastupitelstva, v městské radě působil od roku 1876 a po smrti purkmistra Krofty v roce 1892 se stal jeho nástupcem a v čele městského úřadu pracoval až do roku 1917. Působil na úseku školském, patronátním, nadačním, finančním i personálním. Byl poslancem zemského sněmu Království českého a místopředsedou Svazu českých měst. Zasloužil se zejména o rozvoj plzeňského školství. Od roku 1876 byl nepřetržitě členem místních školních rad plzeňských a od roku 1892 jejich předsedou. Od roku 1876 byl členem i c. k. okresní školní rady. Od roku 1874 byl členem výboru Občanské záložny, členem Spořitelny královského města Plzně a od roku 1892 i členem jejího ředitelství. Od roku 1896 byl členem okresního zastupitelstva, dlouholetým členem a předsedou kuratoria obchodní akademie a řady dalších škol, kuratoria městského sirotčince, městského umělecko-průmyslového muzea, byl aktivním členem Sokola, starostou plzeňské sokolské župy a 1. náměstkem starosty České obce sokolské, dále starostou Městské besedy v Plzni a členem či čestným členem dalších spolků.

Obdržel řadu vyznamenání – roku 1898 byl oceněn Rytířským křížem železné koruny III. třídy, roku 1909 Komturským křížem řádu Františka Josefa I., roku 1911 služební medailí střeleckou a francouzským důstojnickým řádem. Obdržel i záslužnou medaili České obce sokolské. Dne 14. 4. 1899 se stal čestným měšťanem královského města Plzně, dále Manětína a Hranic a čestným občanem v obcích Sulislav, Bohutín a Všekary.

Zemřel 19. listopadu 1917 v Plzni.

Pomník Václavu Petákovi podle návrhu Hanuše Zápala byl odhalen u příležitosti 10. výročí jeho úmrtí 19. listopadu 1927 na Ústředním hřbitově v Plzni.

► Štěpánka Pfliegerová,
Archiv města Plzně

Z Encyklopedie Plzně

Sady Pětatřicátníků

Název odvozený od kasáren 35. pěšího pluku, které v těchto místech stály v letech 1826–1969, nese tento prostor až od roku 1991. V předchozích letech se zde vystřídalo hned několik jiných pojmenování – prvními doloženými jmény jsou Kopecký Platz, Kassarenplatz a Neuer Marktplatz.

Kopecký Platz neboli Kopeckého náměstí máme poprvé uvedeno roku 1862. Vlastní označení se vztahovalo pouze na prostor dnešního Velkého divadla a bylo mu dáno na počest plzeňského purkmistra Martina Kopeckého (1777–1854). Kassarenplatz neboli Kasární náměstí je zachyceno na mapě z roku 1848, a to v místech před již zmíněnými kasárnami. Poslední název Neuer Marktplatz je uveden v adresáři z roku 1864. V roce 1878 byly tyto sady pojmenovány po rakouském arcivévodovi a českém místodržícím Štěpánu Habsbursko-Lotrinském (1817–1867). Roku 1913 došlo k rozdělení tehdejších Štěpánových sadů,

příčímž část od Husovy ulice k Solní byla přejmenována na Radeckého sady, a to po vojenském veliteli Josefu Václavu Radeckém z Radče (1766–1858). Zbylé

prostranství si podrželo svůj předchozí název.

Po vzniku republiky, hned v roce 1918, byly tyto sady opět spojeny a pojmenovány po prvním ministerském předsedovi Československa Karlu Kramářovi (1860–1937). Toto jméno přežilo i 2. světovou válku, ale hned poté získaly sady jméno po Zdeňku Nejedlém (1878–1962), kteréžto pojmenování přetrvávalo až do zmíněného roku 1991.

Sady 5. května

Název těchto sadů vznikl, jak samotný název napovídá, až po ukončení 2. světové války a odkazuje na květnové povstání. Předtím, od roku 1878, se tyto sady jmenovaly Otakarovy, a to na paměť Přemysla Otakara II., který povýšil Starý Plzenec na město. V adresáři z roku 1879 jsou jako předchozí názvy Otakarových sadů uvedena jména: Poříč, Kleine Thorgasse a Wassergasse. Poslední z nich je zmíněno i v adresáři z roku 1864.

► Kateřina Fantová,
Archiv města Plzně

SOUTĚŽÍME S DIVADLEM

Mladým francouzským tanečníkem, excelujícím v roli Petruccia v Shakespearově divadelní hře Zkrocení zlé ženy, kterého jste měli poznat na fotografii v minulém čísle, byl Gaëtan Pires. Vylosovanou výherkyní se stala Marie Bezděková.

Poslední operní premiérou minulého sezóny v Divadle J. K. Tyla bylo uvedení Dvořákovy mistrovské opery Šelma sedlák, která se po šedesáti pěti letech opět zařadila do repertoáru divadla. Děj opery diváky zavádí na Domažlicko, kde je mladé dívce Bětušce otcem vnucován bohatý ženich. Ta ovšem miluje chudého Jeníka. A tak se rozehrává příběh, kde každý připravuje nějakou lest a zároveň se stává i obětí. Na fotografii vidíte Jiřího Hájků v roli knížete a Bětušku, kterou zpívá sólistka plzeňské opery. Její jméno je odpovědí na dnešní soutěž. Nápoděvu můžete hledat na webových stránkách divadla www.djkt.eu.

Odpověď lze zasílat pod heslem Soutěžíme s divadlem do 14. října na adresu redakce či e-mail soutez.RadnicniListy@plzen.eu.

SPRÁVNÝ TIP S ALFOU

Cirkus zlodějů – tak se jmenuje inscenace Divadla Alfa, z níž byl snímek uveřejněný v minulých Radničních listech, a to také byla správná odpověď na naši soutěžní otázku. Výhercem se stal Petr Dvořák a získává dvě vstupenky do Divadla Alfa.

Stejnou cenu obdrží také ten, kdo správně zodpoví novou soutěžní otázku a bude vylosován. Stačí napsat, jak se jmenuje hororová pohádka nastudovaná volně na motivy slavné knihy Neila Gaimana, kterou Divadlo ALFA uvedlo v loňské sezóně a z níž pochází obrázek nahoře. Odpověď lze poslat pod heslem Správný tip s Alfou do 14. října na adresu redakce či e-mail soutez.RadnicniListy@plzen.eu.

SOUTĚŽ S HC ŠKODA PLZEŇ

Cesta HC Škoda Plzeň loňským ročníkem Ligy mistrů skončila v semifinále. Správně odpověděli a ceny od HC Škoda Plzeň obdrží Michaela Bejvlová, Vincent Vislai a Tereza Šafránková. Podobnou cenu dostanou také ti, kdo správně zodpoví novou otázku a budou vylosováni.

Kolikáté výročí založení klubu letos HC Škoda Plzeň slaví?

- A/ 75 let
- B/ 90 let
- C/ 100 let

Odpověď lze posílat pod heslem HC Škoda Plzeň do 14. října na adresu redakce či e-mail soutez.RadnicniListy@plzen.eu.

SOUTĚŽ S FC VIKTORIA PLZEŇ

Christian Herc přišel na hostování do Viktorie z klubu Wolverhampton (B). Adam Hloušek získal v Legii Varšava 3 tituly (A), Ondřej Mihálik nosí na dresu číslo 37 (A), Dominik Janošek začínal s fotbalem v Rajhradě u Brna (C) a středopolař Lukáš Kalvach měří 1,83 m (B). Tak měly znít odpovědi na otázky z minulých soutěží s FC Viktoria Plzeň. Správně je zodpověděli tito vylosovaní čtenáři Radničních listů: Jaroslav Uxa, Ondřej Šafránek a Ivana Vrátníková. Získávají za to ceny od fotbalového

klubu, který pro své příznivce připravil nový kvíz. Na ty, co správně odpovědi a usměje se na ně i štěstí při losování, čekají klubové šály či podepsané kartičky oblíbených

hráčů FC Viktoria Plzeň. Odpovědi pošlete pod heslem Soutěž s FC Viktoria Plzeň do 14. října na adresu redakce či e-mail soutez.RadnicniListy@plzen.eu.

Jak dobře znáte legendy FC Viktoria?

Kdo stál v plzeňské brance v roce 1971 v památném zápase s Bayernem Mnichov? A/ Jiří Hopp B/ František Čaloun C/ Josef Čaloun

Kdo je se 130 brankami nejlepším ligovým střelcem klubu?

- A/ Marek Bakoš
- B/ Vladimír Perk
- C/ Ivan Bican

Kolik ligových utkání celkem odehrál v plzeňském dresu František Plass?

- A/ 164
- B/ 79
- C/ 199